

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2026
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Psykologi B
Lærer(e)	Maja Kirstine Nielsen Daucke
Hold	25PsB22

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	True Crime
Titel 2	Feltundersøgelser (ikke eksamensemne)
Titel 3	Afhængighed
Titel 4	Klinisk psykologi

Titel 1	True Crime
Indhold	<p>Kernestof og indhold: menneskets udvikling, tilknytning, sårbarhed og resiliens, identitet og personlighed, socialpsykologi, betydningen af arv, miljø, køn og kultur, omsorg og familiens betydning for udvikling, neuropsykologi</p> <p>Litteratur</p> <p>Riisager, Magnus: <i>PsykeC</i>, ibog (2022) kapitel 6 afsnit 9 og 10 om personlighed, APD og ondskab</p> <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): Kapitel 24 Fravær af empati</p> <p>McLean, Florence: <i>Seriemorder – mennesket bag monstret</i>, 2021 (udvalgt uddrag som karakteriserer den typiske seriemorders profil)</p> <p>Børns vilkår: <i>Sådan spotter du omsorgssvigt</i> https://bornsvilkar.dk/faa-gode-raad/svigt/saadan-spotter-du-omsorgssvigt/</p> <p>Suri, Sara: True Crime: <i>Hvorfor er vi så vilde med mord?</i>, Videnskab.dk, 2/9 2022</p> <p>Tingsted, Anne Sophie: <i>Hvad kendetegner en kvindelig psykopat?</i> Videnskab.dk, 17/10 2021</p> <p>Tingsted, Anne Sophie: <i>Jeanette har fået en psykopatidiagnose, men hævder at have tæmnet sin adfærd</i>, (case) Videnskab.dk, 23/3 2023</p> <p>Tantholdt, Julie: <i>Dansk kvinde har skrevet med 34 seriemordere</i>, 19/4 2021 (Artikel om Florence McLeans forskning og multifaktormodellen)</p> <p>Jensen, Andreas: <i>Jeffrey Dahmer -den usynlige seriemorder</i> (case), Historienet.dk, 21/10 2024</p> <p>Rørbæk, Maria, <i>Omsorgssvigt og hjernen</i>, Socialpædagogerne, 16/1 2015</p> <p>Søe, Carl-Emil, <i>Der skal skrives ind i barndommen, siger psykologer efter drab</i>, TV2Nord.dk, 15/1 2022</p> <p>Sonne, Frederik: <i>Sådan forsøger forskerne at forstå den psykopatiske hjerne</i>, Videnskab.dk, 8/3 2019</p>

	<p>Sjøgren, Kristian: <i>Hvorfor er mænd mere kriminelle end kvinder?</i>, Videnskab.dk, 23/3 2018</p> <p>Vind, Leif: <i>Unge og risikoadfærd</i>, STOF, 2008, s. 51-54</p> <p>FBI's profileringsmetode (FBI's metoder, begreber og case): https://peopletools.dk/personlighed-og-kriminologi-og-fbis-brug-af-profilering/</p> <p>Stevnhøj, Henriette: Fans af true crime skal spidse ører nu, https://newsroom.au.dk/nyheder/vis/artikel/fans-af-true-crime-skal-spidse-oerer-nu/</p> <p>Podcast: Spor på kroppen https://forensic.au.dk/da/informationsmateriale/til-offentligheden/podcastserien-taet-paa-retsmedicin</p> <p>Film/filmklip Seriemorderen Jeff (case), DR3, 2013</p>
Omfang	Ca 100 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Det er målet med forløbet at eleverne bliver trænet i:</p> <ul style="list-style-type: none">-demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser– formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger

	<ul style="list-style-type: none">– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde– demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af digitale hjælpemidler/skriftligt arbejde

Titel 2	Videnskabelige undersøgelsesmetoder og feltarbejde (ikke eksamensemne)
Indhold	<p>Formål: I dette modul har vi fokus på psykologiens videnskabelige metoder. I skal med jeres viden om dette foretage en kritisk vurdering af den eller de videnskabelige undersøgelser, som indgår i materialet i en synopsis-opgave. I lærer f.eks. om kvantitative og kvalitative data, som er to vigtige begreber. Andre vigtige begreber er f.eks. validitet, reliabilitet, observation, eksperiment, spørgeskema og interview. I kommer til at anvende jeres viden fra dette modul på synopsis-opgaverne i resten af undervisningen og til den mundtlige prøve.</p> <p>Læsestof: I dette modul anvender vi ”PsykB” af Magnus Rüsager(red.). Det er følgende udgave, som vi anvender: (red.), M.R. (2025). <i>PsykB</i>. Frydenlund. https://psykb.ibog.frydenlund.dk Vi anvender ikke den fysiske udgave af bogen. Vi anvender online-versionen.</p> <p>I dette modul læser vi hele kapitel 2 om psykologiens videnskabelige metoder. Det vil sige, at vi læser alle afsnittene i kapitel 2. De har følgende overskrifter: Kapitel 2: Psykologiens videnskabelige metoder 2.1 Psykologifagets indhold: begreber, modeller, teorier og undersøgelser 2.2.1 Om design, databehandling og typer af data 2.2 De grundlæggende videnskabelige metoder 2.2.1 Observation 2.2.2 Kausalitet eller korrelation 2.2.3 Eksperiment 2.2.4 Spørgeskema 2.2.5 Interview</p>

	<p>2.2.6 Analyse</p> <p>2.3 Forskellige måder at bruge metoderne på</p> <p>2.4 Om kritiske vurderinger af psykologiske undersøgelser – validitet, reliabilitet og forstyrrende faktorer</p> <p>2.4.1 Validitet</p> <p>2.4.2 Deltagerudvælgelse</p> <p>2.4.3 Reliabilitet</p> <p>2.4.4 Forstyrrende faktorer (fejlkilder m.v.)</p> <p>2.5 Om brud på etiske retningslinjer i psykologisk forskning</p> <p>”Psykologiske feltundersøgelser, Psykologi B, af Ole Schultz Larsen, Systime, 2013, side 5-10, 15-16, 23-24, 31, 37, 40-42</p>
Omfang	Ca 50 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: begreb, model, teori, metode, design, procedure, kvantitative og kvalitative data, observation: åben, skjult, deltagende og ikke-deltagende, kausalitet, korrelation, uafhængig og afhængig variabel, kontrolgruppe, eksperimentgruppe, gentaget og uafhængigt design, laboratorieeksperiment, felteksperiment, naturligt eksperiment, spørgeskema, interview: kvalitative data, der kommer i dybden, den professionelle samtale, hvor der konstrueres viden, rapport, det lukkede interview, det åbne interview, fokusgruppeinterview, en narrativ tilgang til et interview, analyse, triangulering, længdesnitsundersøgelse, case-undersøgelse, intern validitet, ekstern eller økologisk validitet, repræsentativitet, reliabilitet, forstyrrende faktorer eller fejlkilder: forsøgseffekten, selvrepræsentationseffekten, kontroreffekten, forsøgsledereffekten, brud på etiske retningslinjer i psykologisk forskning: ikke lide fysisk eller psykisk overlast, informeret samtykke, debriefing og anonymitet.</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none">- redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst- formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag- inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger- redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden- vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger

	<ul style="list-style-type: none">- argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde- demonstrere viden om psykologisk identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag- at arbejde selvstændigt og/eller i grupper over længere tid med synopsis
Væsentligste arbejdsformer	Selvstændigt arbejde med at tilegne sin psykologifaglig viden via læsning af fagligt stof Udarbejdelse af feltarbejde Quizzer Selvstændigt arbejde med at svare på spørgsmål

Titel 3	Afhængighed
Indhold	<p>Kernestof og indhold: Neuropsykologi (supplerende område), Psykologisk metode – undersøgelsesmetoder, herunder eksperiment, observation, interview og spørgeskemaundersøgelse samt simpel analyse af data. Kognition og læring. Udviklingspsykologi – menneskets udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø, køn og kultur – tilknytning, omsorg og familiens betydning for udvikling, herunder betydningen af sårbarhed og resiliens. Tæt arbejde med næste forløb: Klinisk psykologi</p> <p>Litteratur</p> <p>Ravn, Flemming André Phillip: <i>Fra celle til selfie, ibog</i> (2020): Kapitel 7.1, 7.2 og 7.5 (Neuropsykologi)</p> <p>Ringgard, Anne: Kan en enkelt joint påvirke teenagerhjernen udvikling? Videnskab.dk, 16/1 2019</p> <p>Foghsgaard, Lasse: Vores indlæring er i hænderne på dopamin, Videnskab.dk, 20/10 2010</p> <p>Olsen, Flemming B: <i>Kulturen og det sociale liv</i>, (2017): s. 216-224 (Social arv, mønsterbrydere og fejltilpasning)</p> <p>Koldbye, Charlotte: Hashpsykoser fører til skizofreni, Videnskab.dk, 6/5 2008</p> <p>Film/filmklip Tedtalk: What is so special about the human brain? https://www.youtube.com/watch?v=7_XH1CBzG</p>

	<p>Cannabis: Miracle Medicine or Dangerous Drug? https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=emneord:%20centralnervesystemet&orderby=title&SearchID=003e3fa0-585d-41fe-a267-dbc9280c5b44&index=1</p> <p>100 dage uden stoffer. DR-dokumentar: https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=afh%C3%A6ngighed&fui=62&classes=GU&fromdate=0&orderby=title&SearchID=fcea5ed1-fd61-4776-a733-d7d0c4ce3684&index=1</p> <p>Cannabis -sådan virker det, DR3, 2013</p>
Omfang	Ca. 100 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Det er målet med forløbet at eleverne bliver trænet i:</p> <ul style="list-style-type: none">-demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser– formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde– demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/skriftligt arbejde/brug af digitale platforme

Titel 4	Klinisk psykologi
Indhold	<p>Kernestof og indhold: Klinisk psykologi (supplerende område), neuropsykologi (supplerende område), Psykologisk metode – undersøgelsesmetoder, herunder eksperiment, observation, interview og spørgeskemaundersøgelse samt simpel analyse af data.</p> <p>Litteratur</p> <p>Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens veje, ibog</i> (2017): Kapitel 30 (Klinisk psykologi)</p> <p>Svendsen, Gøye: <i>Dialektisk adfærdsterapi</i>, Socialstyrelsen. https://vidensportal.dk/boern-og-unge/selvskadende-adfaerd/indsatser/dialektisk-adfaerdsterapi</p> <p>Buttenschøn, Henriette: <i>Dine gener kan gøre dig psykisk syg</i>, Videnskab.dk, 27/11 2011</p> <p><i>Misbrug</i>, Psykiatrifonden. https://psykiatrifonden.dk/diagnoser/misbrug</p> <p><i>Jeg begyndte at blomstre igen</i> (case) http://www.en-af-os.dk/da/Raad-og-Viden/Personlige-historier/Guiseppes-histories</p> <p>Koldbye, Charlotte: <i>Hashpsykoser fører til skizofreni</i>, Videnskab.dk, 6/5 2008</p> <p>Stærkind, Bjarke: <i>Recovery</i>, Kompetencecenter for rehabilitering og recovery</p> <p>Navidad, Angel, <i>Rosenhan (1973) Experiment On being Sane in Insane Places</i> (summary), Simplypsychology, 16/11 2021</p> <p>Ahle, Gitte: <i>Debat - Psykiatere og psykologer: Økonomisk gevinst at investere i mennesker med psykiske lidelser</i>, Altinget, 16/12 2020</p> <p>Film/filmklip</p> <p><i>Elektrochok</i>, indefra med Anders Agger. https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=elektrochok&orderby=title&SearchID=643c0cc7-6bdf-4171-8988-927eeb5be4a7&index=3</p> <p><i>Pigen på den lukkede</i>, dokumentarserie om Anna med dobbeltdiagnose (afsnit 1), https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=pigen%20p%C3%A5%20den%20lukkede&orderby=title&SearchID=80780ee8-40d6-4c06-8d85-</p>

	<p>dabfbef59404&index=1</p> <p><i>Arver jeg sygdommen -Når mor eller far er psykisk syg (afsnit 3),</i> https://mitcfu.dk/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=arver%20jeg%20sygdommen&orderby=title&SearchID=dafa6c8d-1cb1-4a74-8920-ae2ea5e641fe&index=1</p>
Omfang	Ca. 100 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Det er målet med forløbet at eleverne bliver trænet i:</p> <ul style="list-style-type: none">-demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser– formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde– demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/skriftligt arbejde/brug af digitale platforme